

Q V A E S T I O M E D I C A

C A R D I N A L I T I I S D I S P U T A T I O N I B V S

MANE AGITANDA IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE MARTIS XXII. FEBRVARII.

Magistro IACOBO PERREAV, Doctore Medico moderatore.

629

Au Phthisis lac?

VITA hominis consistit in humido primigenio partibus solidis, frigidis siccis, infuso. Quod huius pinguis & oleosi maior copia, eò vita longior, actiones naturales vegetiores: proinde mares feminis viuaciores; pueri, iuuenibus calidiores, foecilius faciliusque concoquunt. Eo exhausto spiritus ætherei, calorque vitalis euanescent, non è conuerso. Exhauritur autem à congenitis & ab alienis. Calor vitæ & interitus author, irrequieta sui actione materiam sibi subiectam paulatim absorbet. Quod ætatis decursu, & triplicis substantiæ fluore sensim fit, id à calore præter naturam breui perficitur: Hinc *μαγεσπιδί* simplices *τῶν τῶν ἀσθενῶν* conspicui; compositi, frigidi siccī, quale senium, calidi siccī, veluti hæctica febris, phthisis: quibus omnibus succurrendum est balneo, & alimentis humidis, *ἀσθενῶν*, *εὐχρηστῶν*, & *εὐδαμνῶν*.

CONTABESCIT totum corpus corde primario affecto, idque celeriter & peticulosè: vel secundario per sympathiam aliarum partium plus iusto siccarum. Ab hepate citius, quàm à ventriculo: à diaphragmate nunquam: à pulmone, calido humido, rarò. Hic tamen ob situm frequenter fluxionibus tentatur ibi facilè putrentibus vicisque efficientibus, à quo Phthisis, Atheniensibus *φθῆσις*, quam comitantur tussis frequens, vehemens, sine dolore pulsus hæcticus cum quadam mollitie; puris sputum cum carunculis, si substantia pulmonis afficiatur, cum sanguine copioso, si venæ & arteriæ; febris lenta cum periodicis quotidianis, sæpius nocturnis; vngues recurui; facies denique Hippocratica. Extenuationis causæ hic maximè elucet: febris ipsam solidarum partium substantiam labefactat; vlcis edacitas viuificæ naturæ fontem exhaurit; spiritus, quem ducimus tabificæ quadam *ἀλβιδι* correptus partes corporis nec fouet, nec benigna aura recreat. Malum est cum phthisis verari, omnibusque qui purulenta & putrida expunt.

VLCVS pulmonis vel primarium, vel secundarium: primarij causæ internæ, caranthi vis efferraram & laxam eius substantiam faciliè corrodentis; venæ ruptio periculosior, quò crassior. Externæ aër frigidus, calidus humidus, calidus siccus, teter & putridus halitus, cibis potulque acer, violentum exercitium, ictus, casus, vulnus, lepus marinus. Secundarium fit alterius morbi successione: Hinc iuuenibus à decimo octauo ad trigésimum quintum annum, quibus menstrua hæmorrhoidesque supprimuntur, aut curantur vna non relicta, Hæmoptoicis, Enpylicis, Phthises frequentes: Quicumque ex morbo laterali suppurantur, nisi in quadraginta diebus purgantur à quo fit ruptio, in tabem transeunt: quibus collum longum, pectus angustum & tabulatum, caputæ instar alarum prominentes, vitium à semine, caput imbecillum vaporibusque suscipiendis aptum, huic affectui, Lusitanis vernaculo, obnoxij sunt: Autumno & Vere frequentius, quàm aliâ quâvis tempestate.

CONFIRMATA phthisis nullis, incipiens difficulter cedit remedijs. Huius curatio pendet ab vlcis glutinatione, siccantibus, inter quæ putus & lucidus aër primas tenet. Expedit cælum solumque mutare, marinâ gaudere aurâ. Si phlegmone semel inuaserit exigua spetilequa non quod in perpetuo motu pulmo sit, sed propter puris & saniei generationem, quæ cum citra tussim expurgari non possint, adeò lacerant, vt quasi per mutuas operas malû in orbem redeat. Curationem intermedium recipit, sed leui occasione refricatur ob callum relictum. Detergentibus, refrigerantibus, humectantibus, & analepticis id consequimur. Si sputum ad ignem grauiter oleat, capilli desiliant, lethale; aluique profluvio superueniente moriuntur: citius verò si mare conspuentibus in aheno, pus fundum petat.

EN *τρεσφῶν φαρμακῶν*, *δελτος*: lac triplici constans substantia eiusmodi est, quo in phthisis nullum opportunius præstantiusque alimentû, remediû, præsertim si sit Tabiano analogû. Frustra tentauerint alia, quibus eius vsus non profuerit. At caput dolentibus, febriculosis, quibus hypochondria elata ac murmurantia, & sticulis præbere malum. A sinu tenuius est cæteris, magisque deterget; bubulum magis nutrit; caprillum medium est. Muliebri prima laus; deinde asinino; tum bubulo ab vberibus suscto, aut recens mulcto; mane ieiuno ventriculo, aluo & vesica exoneratis. Eo assumpto quiescendum, aut sensim deambulandum: non superdormiendum, nisi summa sit ventriculi imbecillitas; nihil ingerendum, donec exaetè concoctum fuerit, quod ferè tribus horis perficitur. Refrigerat, humectat, deterget, glutinat, facili est coctionis, gustu suauis, potu facillimum, nutritu solidum, qualibet escâ à pueritia familiarius, visui colore delectabile, medicamentum arteriam non asperans, guttur leuigans, ad digerendam pituitam expeditum spiritum reddens, inferiorem exitum lubricum faciens, vlcibus dulce subsidium, & quolibet alio benignius, adeò vt eo solo interdum exquisitè sanari possint.

Ergo Phthisis lac.

75

P.P.

Proponebat Lutetiæ FRANCISCVS PIIART Parisinus, Anno R. S. H. M. DC. XXII.